

Nagyvárostól fővárosig: Melbourne – Canberra

DULAI ALFRÉD – DULAI DÁVID

Több mint egyhónapos ausztráliai tartózkodás után a bőséggel akadályozza egy szűkszavú beszámoló elkészítését. Segíti a helyzetet, hogy a hat évvel ezelőtt közölt két cikkben már körbejártuk Melbourne városát és környékét. Újabb háromrészes cikksorozatunk első részében egy Melbourne-től Canberráig tartó kirándulás látnivalóit ismertetjük. A folytatásban a Canberra és Melbourne közötti óceánpart legszebb látványából szemezgetünk, majd végül a nagyon változatos természeti környezetről, és Ausztrália csodálatos élővilágáról számolunk be.

Melbourne Ausztrália második legnagyobb városa a maga csaknem 4,5 milliós és egyre növekvő lakosságával. A kontinensnyi országban még mindig van terület a bővülésre, így még a belváros sem nyomasztóan zsúfolt, nem

semmi meglepőt abban, hogy a világ legélhetőbb városa címért folyó versenyben Melbourne mindig a dobogón található. A mintegy 100 km átmérőjű város hatalmas kiterjedését és méreteit már akkor érezzük, amikor órákon keresztül autózhatunk egyik szélétől a másikig. Még látványosabb képet kaphatunk, ha a belváros közepén vesszük a fáradtságot és felmegyünk az Eureka Torony tetejére. Valójában ez nem olyan nagy fáradtság, hiszen a lift villámgyorsan felvi-

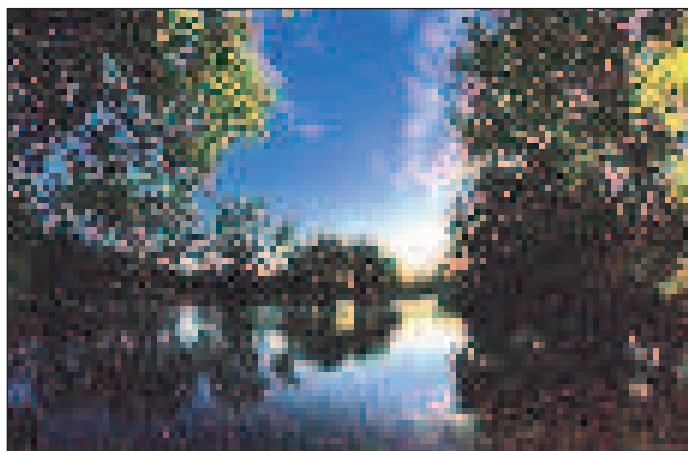
je le a 3680 lépcsőfokot. Melbourne legmagasabb épülete 297 méterrel ezüstérmes Ausztráliában, de az egész világon is csak mintegy három tucat magasabb építmény található. A 91 emeletes lakóépület 88. emeletén található a Skydeck nevű kilátó, ahol körbesétálva minden irányban fantasztikus látványban lehet részünk. Innen lehet igazán megtapasztalni a város méreteit. A padlótól a mennyezetig tartó vastag üveg lehetővé teszi a jó kilátást, de a tükröződés nem igazán segíti elő a jó fotók készítését. Még a tériszonyban szenvedők is elismerik azonban, hogy ezért a látványért érdemes leküzdeni a rettegést. Nekik

Eureka Torony: a világ legmagasabb lakóépülete Melbourne belvárosában, a Yarra-folyó mellett

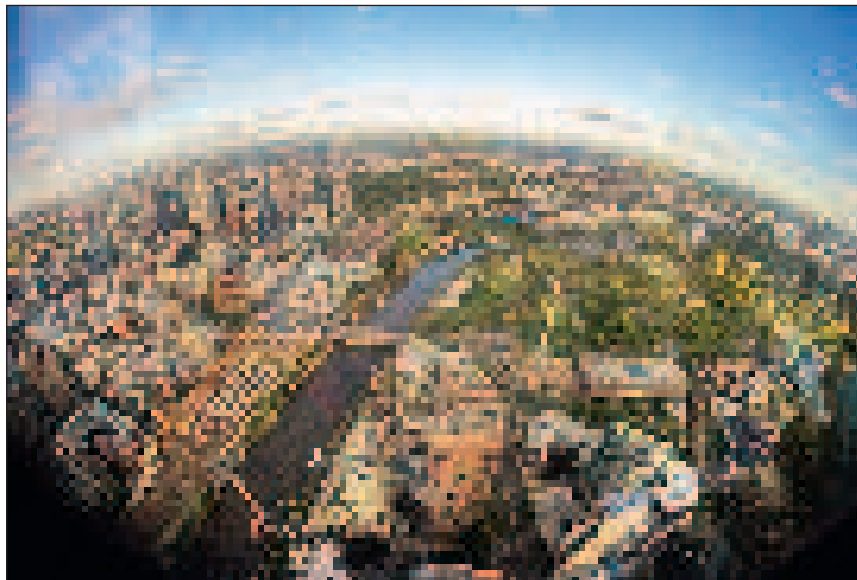
is beszélve a tágas kertvárosokról. Ennek köszönhetően nemcsak az itt lakók, hanem a rövid időre idelátogatók sem találnak

feljuttatják a gyanútlan turistákat csaknem 300 méter magasságba. Olyan opciót nem lehet választani, hogy valaki gyalog küzd-

Naplemente a Murray-folyó partján

viszont nem igazán javasolt az a plusz látványosság („The Edge”), melynek keretében a bátrabbak (plusz belépődíj fejében) kimehetnek egy üvegkalitkába, amely szó szerint a semmiben lóg, csaknem 300 méter magasságban. Annyiban érthető a tériszonyosok aggálya, hogy ez egy igen magas és eléggé keskeny épület, amelynek a teteje akár 600 mm kilengésekre is képes. Építészetben laikusok számára érdekes és ötletes megoldásnak hangzik, hogy a

Lenyűgöző melbourne-i panoráma csaknem 300 méter magasból

90. és 91. emeleten elhelyezett két 300 ezer literes víztartály segítségével csillapítják ezeket az oldalirányú elmozdulásokat. Maga az épület kívülről is látványos. A prospektust olvasgatva derül ki, hogy miért voltak olyan ismerősek az épületet díszítő vízszintes fehér vonalak: a vonalzó milliméter beosztása ihlette az építészeket. Az élénk nyári napsütésben a torony teteje szikrázóan ragyog, mivel a felső 10 emelet ablaküvegeit 24 karátos arannyal vonták be.

A Melbourne környéki nézelődések mellett lehetőségünk nyílt egy kilenc napos autós kirándulásra, mely során elmentünk Ausztrália fővárosáig. Canberrát megcélozva olyan útvonalat választottunk, hogy odafelé a kontinens belsejében, visszafelé pedig az óceánparton tudjunk szétnézni. A szárazföldön ÉK felé haladva, a mintegy 650 kilométeres úton kézenfekvő éjszakai pihenőhelyet kínál a Murray-folyó partján elterülő Albury. Az alig 42 ezer fős városka már Új-Dél-Wales területén fekszik, ugyanakkor a folyó túloldalán található „ikervárosa”, a kétszer akkora lakosságú Wodonga még Victoria területére esik. A Nagy-Vízválasztó-hegység lábainál levő város története 1824-ig nyúlik vissza, de csak 1851 után vált jelentőssé, miután az ausztrál kormányzat kijelölte a határt Victoria és Új-Dél-Wales között. Ekkor vált Albury határvárossá, és ennek köszönhetően lendült fel a kereskedelem. A városban található mintegy tucatnyi jelentősebb épület közül kiemelkedik az 1882-ben átadott vasútállomás, ami a Nagy Déli Vasútvonal legutolsó megállója volt. Ausztrália egyik jelentős vasúti termináljának, és egyik leghosszabb (450 méteres) vasúti peronjának a fontosságát azonban nagyrészt mesterségesen

gerjesztették. Meglepő módon ugyanis a két szomszédos állam vonatai különböző szintávon közlekedtek, így a határt jelentő Alburyben mindent át kellett pakolni másik vonatra. A természetkedvelők kedvéért említésre méltó a meglepően korán, 1877-ben létrehozott Albury Botanikus Kert, ahol több mint ezer növényfaj tekinthető meg. Ausztrália sok más vidékéhez hasonlóan az itteni kemping területe és a mellette lévő park is rengeteg madárnak nyújt

Termetes levedlett kabócabőrök Albury parkjában

otthont. A számos különböző papagáj és egyéb madárfajok mellett itt végre majdnem szemtől szembe találkozhattunk a kabócákkal, melyeknek eddig csak a hangját hallottuk mindenhol. A dolog szépséghibája, hogy itt is csak a levedlett hatalmas ka-

bócabőrök heverték mindenhol. Szemmel láthatóan a legkisebb szilárd felület elég nekik a vedléshez.

A Murray több mint 2500 kilométerével Ausztrália leghosszabb folyója. Az Ausztráliai-Alpokban eredő folyam meanderezve halad ÉNy felé, miközben sokáig természetes határt alkot Victoria és Új-Dél-Wales között, majd végül az Alexandrina-tónál éri el az Indiai-óceánt. A folyó és környéke nagyon gazdag állatvilágnak nyújt élőhelyet, amelynek a legszebb példája Albury közelében a várostól alig 6 kilométerre fekvő „Wonga wetlands”. A Wonga kormoránt jelent az őslakosok nyelvén. A névadás nem lehetett véletlen, hiszen még ma is négy különböző kormoránfaj fordul elő errefelé. A 80 hektáros védett területen hét lagúna helyezkedik el a folyó árterében, igazi paradicsomi állapotokat teremtve az itt előforduló 154 madárfajnak. Noha alapvetően az élőhely és az élővilág védelmére hozták létre, a természetvédelmi területen szívesen látott vendégek a madarászok, a fotósok és az iskolás csoportok egyaránt. Ezt segíti a hat madármegfigyelő les, a különböző hosszúságú gyalogösvények, a piknik- és BBQ-sütő helyek. Különleges élményt kínál az őslakosok mai utódai által kialakított kempingező hely, ahol a Wiradjuri népcsoport egykori életviszonyai és szokásai ismerhetők meg.

Az erre járó magyaroknak Albury közelében érdemes felkeresni az egykori me-

nekülttábor Bonegilla területén. A II. világháború után kialakított befogadó központok közül ez volt a legnagyobb. Az Európából érkezők nagy részét ide irányították, és angoltanfolyamokkal, valamint az ausztráliai életre felkészítő kurzusokkal

Mindössze ennyi látható kívülről az ausztrál parlament épületéből

segítették őket. A táborban 1947 és 1971 között mintegy 30 országból több mint 320 ezer bevándorló, köztük rengeteg magyar fordult meg. Egyes becslések szerint minden huszadik ma élő ausztrálnak valamilyen felmenője, vagy rokona megfordult a bonnegillai táborban. A legnagyobb kihasználtság idején egyszerre 8000 ember élt itt, így esetenként sátrakat is kellett állítani a barakkok mellett. A tábor még a világháború alatt hozták létre a háborúba induló ausztrál katonák részére. Mivel tartottak az esetleges japán támadásoktól, a tábor valójában egymástól megfelelő távolságra lévő tíz kisebb táborból állt, hogy ne lehessen egyetlen bombázással mindent elpusztítani. Amikor átalakult befogadó táborrá, hasznosnak bizonyult ez a megosztottság, mivel a különböző nemzetiségű bevándorlókat legalább részben el tudták különíteni egymástól. A melbourne-i kikötőbe hajóval érkező embereket vonattal hozták ide, és a katonai tábor deszkából épült barakkjaiban szállásolták el az érkezőket. A menekülteknek két éves munkaszerződést ajánlottak és végzettségtől függetlenül elsősorban a környékbeli farmokra, fakitermelésre vagy gyümölcszedésre vitték a bevándorlókat. A több mint 24 blokkból mára csak a 19-es maradt meg, melyet minden nap ingyenesen látogatható múzeummá alakítottak. A magyarok egykori nagyszámú jelenlétét bizonyítja az egyik barakkban található üzenőfal, ahol a visszalátogató korábbi táborlakók hagyhatnak üzenetet. Itt pár perc alatt tucatnyi magyar névvel aláírt, sőt sokszor magyar nyelvű felirat fedezhető fel.

Az emberek többsége meglepődik, amikor először szembesül a ténnyel,

hogy Ausztrália fővárosa nem Melbourne vagy Sydney. Canberra eléggé speciális helyzetben van, hiszen 360 ezer

Reggeli etetés a rózsás kakaduknál, Albury park (A szerzők felvételei)

fős lakosságával mindössze a nyolcadik legnagyobb város Ausztráliában, és egy politikai döntés után a semmiből hozták létre a két vetélkedő nagyváros (Melbourne és Sydney) helyett. Az óceántól 120 kilométerre nyugatra fekvő város alig száz éves múltra tekint vissza. Új-Dél-Wales 1909-ben adta át a területet a szövetségi kormánynak, hogy várost építsenek rajta. Az építkezések a chicagói Walter Griffin irányításával zajlottak, de az I. világháború, majd a gazda-

sági világválság miatt igen lassú ütemben haladtak. A Griffin-tó köré épült várost szép természeti környezetben négy hegy öleli körül.

Fővárosi létének megfelelően a különböző múzeumok és galériák mellett szinte kötelező látnivaló a városban a parlament. Mivel az 1927-ben megnyílt eredeti épület egy idő után kicsinek bizonyult, 1988-ban átadták a parlament jelenleg használt épületét. A Canberrában először járó látogatóknak nem is olyan egyszerű idetalánia, hiszen kívülről szinte csak egy dombtetőn álló hatalmas zászlótartó oszlop látszik. Az épület nagy része föld alá süllyesztett, parkosított tetején pedig szabadon sétálhatnak a látogatók. Az építkezés során egymillió köbméter talajt és kőzetet távolítottak el az épület helyén, de aztán ennek mintegy 80%-a visszakerült az épület tetejére. A felszínről nehezen képzelhető el, hogy a föld alá süllyesztett építmény 4 szintjén összesen több mint 4500 helyiség található. Egy ország parlamentjét bejárni mindig különleges élmény. A canberrai parlament épülete azonban geológus szemmel sem mindennapi látnivaló, a látványos és különleges díszítőkövek miatt. A 35 külön-

böző felhasznált kőzet a tervezők szándéka szerint nemcsak dekorációként szolgál, hanem Ausztrália egyes területeire és kulturális változatosságára is utal. A különböző gránitok és márványok beszerzését azonban nem korlátozták Ausztráliára. Ha az építészek úgy ítélték szükségesnek, akkor bizony nem haboztak Olaszországból beszerezni a carrarai márványt. A látványt és az összehatást tekintve mindenesetre egyszerű munkát végeztek mind a tervezők, mind a kivitelezők.